

MISS NAVAJO

Four Sheets to the Wind.

Raccoon and Crawlfish.

HERDSWOMAN
struggle
hopefulness
a film about
kine boman

A struggle for ancient indigenous rights

Huuto tuuleen.

SOTAKIRVEITÄ JA HUUTOJA TUULEEN

KALEVA 12.12.2007

Oranki Art ja Skåbmagovat saivat läänin taidepalkinnot

Palkitut:
Sari Valkonen ja Pentti Arajärvi
palkittiin
läänin taidepalkinnolla
vuoden 2007
taiteesta

Kymmenes Skåbmagovat sai innostavan startin jo joulukuussa, kun Lapin taidetoimikunta myönsi festivaalille vuoden 2007 läänin taidepalkinnon. Taidetoimikunta piti Skåbmagovat-festivaalia perustellusti yhtenä pohjoisen Lapin kansainvälisimmistä kulttuuritapahtumista, joka tunnettiin myös maan rajojen ulkopuolella. Festivaali oli osoittanut, ettei pohjoinen ole koskaan liian kaukana, jos halutaan järjestää yleisölle korkeatasoista ja kiinnostavaa kulttuuria. Tarvitaan vain intoa, luovuutta ja ammattitaitoa – ja lunta.⁶⁶

Tapahtuman suojelija, tohtori Pentti Arajärvi, muistutti avajaistervehdyksessään festivaalin keskeisestä vetovoimarekijästä: "Muistan vuosien takaa, kun seisimme kaamoksessa lumiteatterissa ja katsoimme lumiseinämään heijastettua elokuvaa. Kun aihe oli vielä talvinen, pohjoisen kansoja kuvaava, tuntui kuin olisi itse ollut paikalla muistaakseni Kanadan erämaiden keskellä."⁶⁷

Sari Valkonen palasi vielä kerran festivaalijohtajaksi ennen siirtymistään Saamelaismuseon palvelukseen. Juhla-festivaalin tungosta helpottamaan oli saatu uusi "Siltateatteri" Juutuajokivarteen, sillan kupeeseen. Talviteiloilla oleva Näikkäläjäjärven matkamuistomyyntiä sai toimia lisäsalina muutaman vuoden uutta kulttuurikeskusta odotellessa.

"Se oli yksi parhaista saleista, mitä on ollut. Se saatiin pimennettyä lähes täydellisesti, ja äänentoistosta tuli tosi hyvä. Se oli puinen rakennus, jossa oli hyvä soundi ja sopiva väkimäärä, tosi intiimi tila", muistelee tekniikan puolella vastuun ottanut Eetu Suominen. "Se on varmaan vieläkin jossain varastossa se yksi tupakan kellastama Tampereen elokuvafestivaalin entinen päänäyttämön kangas."

Toki lisätilalla oli myös ongelmansa. "Se oli liian matala, eikä minkäänlaista ilmanvaihtoa, meidän melkein pyörrytti sinne. Ihmiset tulivat zombina ulos sieltä", Liisa Holmberg muistaa.

Ylimääräinen esityspaikka takasi sen, että tapahtuman yleisömäärä oli ensi kertaa yli 4000. Paljon enempiä tiloihin ei olisi mahtunutkaan. Siidassa auditorion pienuus sai lipuntarkastajat hyvin tarkoiksi, minkä festivaalin suojelija Pentti Arajärvinäkin sai tuta.

"Hänelle tuliti sanomaan, että anteeksi, mutta te liputtomat nyt menette ulos täältä. Arajärvi käveli ulos. Torikan Kari oli niin tuotunut, että kerta kaikkiaan hänet heittivät ulos. Meidän piti sanoa vapaaehtoisille, että ei ihan niin tarkkana tarvitse olla, että festivaalin suojelija heitetään ulos", Liisa Holmberg nauraa.

Sevetistä Norjan vuonoille Saamelaiseen elokuvaan oli hiipinyt uusi tulokas: nuori tekijäpolvi. Sille oli ilmeisiä syitä, kuten elokuva-alan lisääntynyt koulutus, oma festivaali ja kevyiden digitaalikaameroiden tulo markkinoille. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen medialinjalta syntyi ohjelmistoon lyhytelokuvia, mutta samaan aikaan pieniä, saamelaisia independent-yhtiöitä alkoi syntyä eri puolilla Saamenmaata.

Hyvä esimerkki uudesta, naisvetoisesta saamelaiselokuvasta oli Katja Gauriloffin dokumentti *Huuto tuuleen*. Se oli saanut ensi-iltansa syksyllä Los Angelesissa, kun National Geographic -kanava kutsui sen All Roads Film -festivaalilleen.⁶⁸ Elokuva kertoi arksen runollisesti Sevetijärven kolttakulttuurin hiipumisesta ja osoitti, miten kaukana kolttasaamelaiset olivat kunnan, valtakunnan ja Euroopan unionin päättäjistä.

Toisesta kulmasta kolttien elämää lähestyivät huumoripläjäykset, joita Sevetijärven ala-asteen lapset olivat Pauliina Feodoroffin johdolla kirjoittaneet. *Kiurels* (Kiurellit, 2007) oli kuvitelu ja jumaloitu rokkibändi, kun taas *Sevetin työssä* (2007) varoitettiin kohtelemasta esi-isien henkiä epäkunnioittavasti. Feodoroff oli mukana myös Hannu Hyvösen huomiota herättäneessä dokumentissa *Viimeinen joiku Saamenmaan metsissä* (2006), joka käsitteli Nellimin metsäkiistaa.